

پیش‌بینی مشکلات رفتاری و سلامت روانی دانش‌آموزان بر اساس سبک‌های ارتباطی دبیران

محمد مدحی^{۱*}، حوا غنیمی^۲

چکیده

این پژوهش با هدف پیش‌بینی مشکلات رفتاری و سلامت روانی دانش‌آموزان بر اساس سبک ارتباطی دبیران انجام شده است. روش پژوهش توصیفی از نوع علی-مقایسه‌ای بود. جامعه آماری شامل دبیران مرد و دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه شهر قم در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۴۰۲ بود. روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای بوده است که حجم نمونه پژوهش ۳۰ دبیرمرد و ۲۵۰ دانش‌آموز برآورد شد. ابزار گردآوری اطلاعات شامل پرسش‌نامه سلامت روانی MHQ-۲۸، پرسش‌نامه ناهنجاری‌های رفتاری راتر و پرسش‌نامه سبک‌های ارتباطی ساسکین و موریس بود. داده‌های بدست آمده با استفاده از تحلیل رگرسیون خطی و همبستگی پیرسون تجزیه و تحلیل شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که سبک رفتاری دبیران قادر به پیش‌بینی ۸۸٪ از رفتار پرخاشگرانه، ۸۹٪ خشونت، ۹۰٪ اضطراب، ۹۶٪ رفتار ضداجتماعی و ۹۶٪ از رفتار ناسازگار در دانش‌آموزان شرکت‌کننده در پژوهش بوده است. با توجه به نتایج بدست آمده از پژوهش پیشنهاد می‌شود نقش سبک‌های ارتباطی دبیران در راستای کاهش مشکلات رفتاری و روان‌شناختی دانش‌آموزان در محیط‌های آموزشی مورد توجهی ویژه قرار بگیرند.

واژه‌های کلیدی: مشکلات رفتاری، سلامت روانی، سبک‌های ارتباطی

^۱. استادیار گروه روان‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی شهر قم.

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی شهر قم.

*. نویسنده مسئول مقاله: mohamad_madhi@yahoo.com

مقدمه

مسائل بهداشت روانی نوجوانان در دهه های اخیر توجهی گسترده را در سراسر جهان به خود جلب کرده است (Patel, Flisher, Hetrick, & McGorry, 2007). در جمعیت جهانی بین ۱۰ تا ۱۹ سال، شرایط سلامت روان ۱۶ درصد بار بیماری و آسیب را تشکیل می‌دهد (WHO, 2020). اختلال‌های روانی مانند اضطراب (Ding, Yi, Wang, 2015)، افسردگی (Fröjd et al., 2008) و پر خاشگرایی (Basch, 2011) تأثیری نامطلوب بر عملکرد یادگیری دانش‌آموزان دارد. مدرسه دومین پایگاه امن پس از خانواده است که در آن ارتباط فرد با اطرافیان و پیوند میان او و محیط اطراف شکل می‌گیرد (Auxiliadora & Torres, 2019). کودک در خانواده پندارهای اولیه را در مورد جهان فرا می‌گیرد و نگرش‌ها، اخلاق و روحیاتش شکل می‌گیرد و به عبارتی اجتماعی می‌شود (Sotoudeh, Qanadan, 2013; Mati 1400; Zeman, Cassano, & Adrian, Molly, 2013). هر خانواده‌ای شیوه‌های خاصی را در تربیت فردی - اجتماعی فرزندان خویش به کار می‌بندد که متأثر از عواملی گوناگون از جمله عوامل فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی می‌باشد. پس از آن این موارد، به شکلی تکمیلی در مدرسه تثبیت می‌شود (Ghorbani, Juma Nia, Sakinehi, 2017). این رفتارها صرفاً رفتارهای بهنجار را تشکیل نمی‌دهند بلکه رفتارهای ناهنجاری و آسیب‌زا را نیز شامل می‌گردند (Nazari Ghaznaq, Ziai, 2017).

علت بسیاری از رفتارهای نادرست، بویژه خشونت دانش‌آموزان را می‌توان در روابط خانوادگی، روش‌های تربیتی و آموزشی والدین، محیط‌های آموزشی بویژه مدرسه و دبیران و سبک‌های ارتباطی ایشان دانست. دانش‌آموزان، توان مهار رفتارهای خویش همچون رفتارهای پر خاشگرانه را ندارند؛ لذا، سبب بروز ناهنجاری‌هایی در خانواده، مدرسه و کلاس درس می‌شوند که نارضایتی و برخوردهای انضباطی را برای ایشان در پی خواهد داشت. امری که در نهایت، پیامدهایی ناخوشایند مانند افت تحصیلی، ترک تحصیل، مشکلات و معضلات فردی و اجتماعی و احساس ناامنی را در پی خواهد داشت چراکه روابط ضعیف در دوران کودکی و نوجوانی می‌تواند زمینه بروز ناسازگاری‌های عاطفی دوران بزرگسالی، بزهکاری و سایر رفتارهای ناهنجار و آسیب‌زا را فراهم کند (Ghorbani, Juma Nia, Sakinehi, 2017). گرچه در پژوهش‌های پیشین رابطه بین متغیرهایی نظیر اضطراب و خشونت با عملکرد دبیران در کلاس درس بررسی شده، اما پرداختن به متغیر سبک ارتباطی دبیران در ارتباط با این متغیرها و سایر رفتارهای آسیب‌زای دانش‌آموزان ضرورتی است که از آن غفلت شده است. سبک ارتباطی دبیران به عنوان مجموعه‌ای از رفتارها که تعامل دبیر - دانش‌آموز را در پی دارند، در نظر گرفته می‌شود. این متغیر، عاملی است که می‌تواند در پیش‌بینی عملکرد رفتاری دانش‌آموزان در گرایش به رفتارهایی ویژه همچون پر خاشگرایی، اضطراب و خشونت مؤثر باشد (Sotoudeh, 1400).

در سال‌های اخیر با روند رو به افزایش رفتارهای آسیب‌زا در میان دانش‌آموزان و عدم کارایی لازم و ضروری دبیران و کادرهای آموزشی در این خصوص مواجه هستیم که می‌توان یکی از مهم‌ترین علل آن را در سبک‌های ارتباطی دبیران دانست. پیشینه پژوهشی مشخص می‌کند که گرچه تاکنون به بررسی برخی رفتارهای کودکان و نوجوانان از جمله خشونت و اضطراب پرداخته شده، یا تأثیر محیط، والد مؤثر و غیر مؤثر بر چنین رفتارهایی مورد ارزیابی قرار گرفته است، اما از بعد عملکرد دبیران یا سبک‌های ارتباطی خاص آن‌ها، اهمیت لازم داده نشده است. این در حالی است که یافتن عوامل مؤثر بر کنترل این رفتارها و کاهش عواقب آن‌ها در میان کودکان و نوجوانان، بویژه دانش‌آموزان که آینده ساز جوامع هستند، از اولویت‌های پژوهشی بسیاری از مراکز تحقیقاتی کشورها به شمار می‌آید. چنانچه در ایران نیز، با آسیب‌های گسترده و عمده‌ای در این حوزه روبه‌رو هستیم (Ekhtari, Adalati, Safai, Makri, 2015). پژوهش‌هایی که در سال‌های گذشته صورت گرفته تا حدودی از این امر غفلت ورزیده و عمده تمرکز موضوعی را معطوف به مواردی همچون آموزش مهارت‌های ارتباطی به کودکان و نوجوانان، تأثیر سبک مدیریت کلاس درس بر مهارت فراشناختی دانش‌آموزان ابتدایی، بررسی تأثیر مهارت ارتباطی بر افزایش سلامت روانی دانش‌آموزان، رابطه سبک ارتباطی معلمان با خلاقیت شناختی دانش‌آموزان یا پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، هم‌چنین، تأثیر سبک‌های ارتباطی در چگونگی برقراری ارتباط با افراد خانواده قرار داده‌اند.

با پژوهش بر سبک‌های ارتباطی گوناگون در دبیران می‌توان از عوامل بروز ناامنی‌های اجتماعی، بازتولید خشونت و تداوم رفتارهای ناهنجار از جمله پرخاشگری و خشونت میان دانش‌آموزان پیشگیری کرد تا در نتیجه‌ی آن، چرخه‌ی تشدید این رفتارها در دانش‌آموزان، پیش‌بینی، شناسایی و اصلاح شود (Mohammadpour, 2012). بنابراین، این پژوهش با هدف گسترش ادبیات قبلی و تجزیه و تحلیل چگونگی تأثیر درک ویژگی‌های ارتباطی دبیران-نوجوانان، به‌طور مستقیم و غیرمستقیم، بر مشکلات رفتاری و سلامت روانی نوجوانی تأثیر می‌گذارد. به‌طور خاص، این با هدف بررسی رابطه بین سبک‌های ارتباطی دبیران و انواع مشکلات رفتاری از قبیل پرخاشگری، خشونت، ناسازگاری و اضطراب نوجوانی و هم‌چنین، بررسی رابطه بین سبک‌های ارتباطی دبیران و سلامت روانی نوجوانان انجام شده است.

روش پژوهش

روش این پژوهش علی-مقایسه‌ای بود. جامعه آماری شامل تمامی دبیران مرد هنرستان‌های پسرانه شهر قم و دانش‌آموزان پسر هنرستانی بودند. نمونه‌گیری با روش خوشه‌ای چند مرحله‌ای انجام شد. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران تعداد ۳۰ نفر دبیر مرد و ۲۵۰ نفر دانش‌آموز برآورد شده و به‌صورت تصادفی انتخاب شدند. ملاک‌های ورود به پژوهش داشتن اشتغال به تحصیل برای

دانش‌آموزان و تدریس فعال برای دبیران و سلامت جسمی و روانی برای آنها، ملاک‌های خروج از پژوهش عدم تمایل به همکاری در فرایند پژوهش و ناقص بودن پرسش‌نامه‌ها بوده است. با رعایت ملاحظات اخلاقی و محرمانه بودن، داده‌ها جمع‌آوری شد. تحلیل داده‌ها در نرم افزار SPSS نسخه ۲۶ با روش‌های توصیفی و استنباطی انجام شد.

ابزار پژوهش

پرسش‌نامه سلامت روانی MHQ-28

این پرسش‌نامه توسط گلدبرگ و میلر (۱۹۷۹) طراحی شده است. آزمون MHQ-28 دارای ۴ مقیاس فرعی می‌باشد که هر مقیاس ۷ سوال را شامل می‌شود (نقل از پالاهنگ و یعقوبی، ۱۳۷۴). چهار خرده مقیاس نیز، شامل نشانه‌های از جمله: نشانه‌های جسمانی، اضطراب، اختلال در کارکرد‌های اجتماعی در نقاط گوناگون جهان انجام MHQ-28 و افسردگی می‌باشند. تاکنون بیش از ۷۰ مطالعه در مورد اعتبار گرفته است که از این تعداد ۴۳ مطالعه اطلاعات کاملی در خصوص روش‌های نمونه‌گیری ارائه داده‌اند. این امر موجب می‌گردد مقایسه‌های مستقیم و واضحی میان آن‌ها صورت گیرد. ویلیامز، گلدبرگ و ماری (۱۹۸۸) این مطالعات را به شکل فراتحلیلی انجام داده و نتایج حاصل، متوسط اعتبار پرسش‌نامه را برابر با ۰/۸۴ تعیین کرده‌اند. این تست ۲۸ ماده‌ای توسط گلدبرگ و میلر بر اساس روش تحلیل عاملی بر روی فرم ۶۰ انجام شده است، ولی فرم کوتاه شده آن، ۲۸ سؤال چهار گزینه‌ای می‌باشد؛ پس از پاسخگویی به سوالات از روش ساده‌ی لیکرت (با نمرات ۰، ۱، ۲، ۳) برای امتیاز دهی به پاسخ‌های پرسش‌نامه استفاده می‌شود. پایین بودن نمره در این مقیاس نشانه سلامت و بالا بودن نمره، نشانگر عدم سلامت است. نمرات ۱۴ تا ۲۱ در هر زیر مقیاس وخامت، وضع آزمودنی را در آن عامل نشان می‌دهد. نمره کلی ۲۳ و بالاتر، درواقع نشانگر عدم سلامت عمومی فرد و نمره پایین‌تر از ۲۳ نیز بیانگر سلامت روانی هر آزمودنی می‌باشد (Homan, 2004).

پرسش‌نامه ناهنجاری رفتاری راتر

این پرسش‌نامه توسط مهریار تجدید نظر شده و مرکب از ۳۰ سوال می‌باشد که ۲۴ سوال آن به‌طور مستقیم از پرسش‌نامه راتر استخراج شده و با توجه به فرهنگ ایرانی ۶ سوال به آن افزوده شده است. هریک از مواد آزمون در یک مقیاس سه درجه‌ای (۱، ۰، ۲) نمره‌گذاری می‌شود. این آزمون ۵ بُعد عمده را در بر دارد که عبارت‌اند از بیش‌فعالی/ پرخاشگری، خشونت، اضطراب/ افسردگی، رفتار ضداجتماعی/ اختلال سلوک، رفتارهای ناسازگارانه و اختلال کمبود توجه. از میان موارد مزبور، بحث بیش‌فعالی، به علت خارج بودن از بحث و موضوع پژوهش از میان گزینه‌ها حذف شده است. این ابزار از روایی و پایایی بالایی برخوردار است. راتر در آزمایشی که بر روی ۹۱ فرد، در سنین پیش از

بلوغ انجام داد و در آن، از پرسش‌نامه روان‌پزشکی به همراه یک پرسش‌نامه ناهنجاری رفتاری استفاده نمود درصد توافق بالای ۰/۷۵ را گزارش نمود. یوسفی پرسش‌نامه را به همراه آزمون بندر گشتالت روی ۵۰ نفر آزمودنی در شهر شیراز اجرا نمود و همبستگی بالای ۰/۹۶ را به دست آورد (Yousefi, 1998).

پرسش‌نامه سبک ارتباطی ساسکین و موریس

پرسش‌نامه سبک ارتباطی ساسکین و موریس در سال ۱۹۸۷ طراحی شده است، دارای ۶ سوال می‌باشد و براساس طیف لیکرت (خیلی کم تا خیلی زیاد) یا (کاملاً موافق تا کاملاً مخالف) عدد های ۱ تا ۵ نمره گذاری شده است؛ طیف لیکرت به دست آمده می‌تواند تا بالای ۰/۷ هم باشد.

یافته‌های پژوهش

تحلیل داده‌ها پژوهش با استفاده از آزمون تحلیل رگرسیون خطی و همبستگی پیرسون انجام گردید. در جدول شماره ۱ ضریب همبستگی بین متغیرهای پژوهش آورده شده است.

جدول ۱. ضریب همبستگی بین متغیرهای پژوهش

	متغیر	۱	۲	۳
۱	سبک‌های ارتباطی	۱		
۲	مشکلات رفتاری	۰/۵۹۱-***	۱	
۳	سلامت روانی	۰/۵۵۶***	۰/۶۷۸***	۱

*** $P < .01$

با توجه به نتایج گزارش شده در جدول ۱، بین متغیر سبک‌های ارتباطی و مشکلات رفتاری همبستگی معکوس و معنی داری جود دارد ($r = -.59$; $p < .01$). همچنین، مطابق داده‌های این جدول بین متغیر سبک‌های ارتباطی و سلامت روانی همبستگی مثبت و معناداری ملاحظه می‌شود ($r = .55$; $p < .01$). برای تحلیل آماری داده‌ها، ابتدا برای بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها از آزمون کالموگراف-اسمیرنف استفاده شد که خلاصه نتایج آن در جدول شماره ۲ گزارش شده است.

جدول ۲. آماره‌های مربوط به سنجش توزیع نرمال متغیرهای پژوهش

کلوموگروف - اسمیرنوف			شاپیروویلک			
آماره	درجه آزادی	سطح معناداری	آماره	درجه آزادی	سطح معناداری	
۳۵۳	۳۰	۰.۱۱۸	۰.۷۱۸	۳۰	۰.۱۲۵	سبک‌های ارتباطی
۲۴۷	۳۰	۰.۱۳۲	۰.۸۳۶	۳۰	۰.۱۳۹	مشکلات رفتاری
۱۳۵	۳۰	۰.۱۶۸	۰.۹۵۰	۳۰	۰.۱۷۰	سلامت روانی

داده‌های جدول ۲، آماره‌های مربوط به سنجش توزیع نرمال متغیرهای پژوهش را با دقت آلفای بیش‌تر از ۰/۰۵ نشان می‌دهد. فرض صفر در این آزمون نرمال بودن توزیع متغیر است. اگر سطح معنی‌داری آزمون بزرگ‌تر از ۰/۰۵ باشد فرض صفر تأیید شده و نتیجه می‌گیریم که توزیع متغیر موردنظر نرمال می‌باشد. با توجه به سطوح معنی‌داری به‌دست‌آمده، نتیجه گرفته می‌شود که هیچ‌یک از متغیرها از توزیع نرمال برخوردار نیستند.

بمنظور آزمون فرضیه‌های پژوهش از روش رگرسیون خطی استفاده شد.

جدول ۳. نتایج تحلیل رگرسیون خطی مشکلات رفتاری با سبک‌های ارتباطی دبیران

	B	خطای استاندارد	بتا	T	سطح معناداری	
۱	۰.۲۵۳	۰.۰۱۸	۰.۹۳۹	۱۴,۴۱۹	۰.۰۰۰	پرخاشگری
۲	۰.۰۵۵	۰.۰۲۷	۰.۲۵۰	۲,۰۲۰	۰.۰۵۳	خشونت
۳	۰.۰۴۵	۰.۰۳۷	۰.۱۹۸	۱,۲۱۹	۰.۰۳۴	اضطراب
۴	۰.۱۰۶	۰.۰۱۷	۰.۲۹۷	۶,۲۷۹	۰.۰۰۰	رفتار
						ضداجتماعی
۵	۰.۰۳۵	۰.۰۳۰	۰.۰۸۲	۱,۱۷۲	۰.۰۵۳	رفتار ناسازگار

در جدول ۳ نتایج بدست آمده از تحلیل رگرسیون نشان داده شده است. یافته‌ها نشان می‌دهد که مولفه‌های گوناگون مشکلات رفتاری یعنی پرخاشگری ($\beta = ۰.۹۳۹$, $P > 0/05$), خشونت ($\beta = ۰.۲۵۰$, $P > 0/05$), اضطراب ($\beta = ۰.۱۹۸$, $P > 0/05$), رفتار ضد اجتماعی ($\beta = ۰.۲۹۸$, $P > 0/05$) و رفتار ناسازگار ($\beta = ۰.۰۸۲$, $P > 0/05$) توسط سبک‌های ارتباطی قابل پیش‌بینی است. همچنین، در جدول شماره ۴ نتایج بدست آمده از تحلیل رگرسیون ارتباط بین سبک‌های ارتباطی و سلامت روانی را نشان می‌دهد.

جدول ۴. نتایج تحلیل رگرسیون خطی سلامت روان با سبک‌های ارتباطی دبیران

B	خطای استاندارد	بتا	T	سطح معناداری
ثابت	-.۹۰۰	.۳۰۳	-۲,۹۶۶	.۰۰۶
سلامت روانی	.۱۱۰	.۰۱۴	۸,۰۹۱	.۰۰۰

یافته‌های حاصل در جدول ۴، نشان می‌دهد که متغیر سلامت روانی دانش‌آموزان توسط سبک‌های رفتاری دبیران قابل پیش‌بینی است ($P > 0/05$, $\beta = .۸۳۷$).

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش با هدف پیش‌بینی مشکلات رفتاری و سلامت روانی دانش‌آموزان بر اساس سبک ارتباطی دبیران انجام شده است. نتایج پژوهش نشان داد که مشکلات رفتاری دانش‌آموزان در تمامی زیرمولفه‌های آن یعنی پرخاشگری، خشونت، اضطراب، رفتار ضداجتماعی و رفتار ناسازگار بوسیله سبک‌های ارتباطی قابل پیش‌بینی می‌باشد. به بیان دیگر، بین مولفه‌های مشکلات رفتاری و سبک‌های ارتباطی رابطه‌ای معنی‌دار وجود دارد. یافته‌های این پژوهش با نتایج بدست آمده از پژوهش‌های سهراب زاده و سلیمان نژاد (۱۳۹۸)، هانلی، ایواتا و مک کورد (۲۰۰۳) و کی‌ها (۲۰۲۴) همسوست. در تبیین این یافته می‌توان گفت از آنجا که دوره نوجوانی یک مرحله حساس از نظر سبک‌های رفتاری و ارتباطی می‌باشد نحوه ی ارتباط دبیران با کودکان و نوجوانان دانش‌آموز از عوامل مهم رشد و یادگیری آنان بشمار می‌آید. سبک ارتباطی دبیران، به عنوان مجموعه ای از رفتارها که تعامل دبیر - دانش‌آموز را در پی دارند عملکرد رفتاری هر دانش‌آموزی در محیط آموزشی همانند مدرسه، تحت تاثیر قرار می‌دهد امری که می‌تواند در پیش‌بینی عملکرد رفتاری دانش‌آموزان در گرایش به خشونت و پرخاشگری موثر باشد. اسپرینگر (۲۰۲۱) در یک پژوهش با عنوان خودآزاری و پرخاشگری در ابتدای نوجوانی (نوجوانان چینی)، بیان می‌کند که خودآزاری و پرخاشگری، اثرات مخربی بر رشد و سلامت روان نوجوانان باقی می‌نهد و خودآزاری و پرخاشگری با یکدیگر مرتبط اند که در صورت نادیده گرفتن عوامل مهم همچون سبک‌های ارتباطی معلمان سبب آسیب‌های مضاعف در زمینه های رفتاری و تحصیلی بر فرد می‌شوند. در نتیجه، برای کاهش سطح مشکلات رفتاری از جمله خشونت و پرخاشگری، نیاز به بهره‌گیری از استراتژی‌های متعدد کنترل رفتار در کنار توجه به سبک‌های ارتباطی می‌باشد.

یافته دیگر این پژوهش این است که سلامت روان دانش‌آموزان بر اساس سبک‌های ارتباطی دبیران، قابل پیش‌بینی است. به بیان دیگر، بین سبک‌های ارتباطی و سلامت روانی دانش‌آموزان ارتباطی معنی‌دار وجود دارد. این یافته‌ها با نتایج به دست آمده از پژوهش‌های سلیمان نژاد (۱۳۹۸) و رورم و همکاران (۲۰۲۴) همسو است. در تبیین این یافته پژوهش می‌توان گفت در حالی که شواهدی وجود

دارد که نشان می‌دهد که عوامل گوناگونی از جمله رویدادهای منفی زندگی، ویژگی‌های شخصیتی و بافت محیطی فرد در همه سنین تأثیر دارند و با آسیب‌شناسی‌های روانی متنوع و حتی با بسیاری از بیماری‌های جسمانی مرتبط هستند (کوهن و همکاران، ۲۰۱۹)، اما در دوره نوجوانی بجز این عوامل، سبک‌های ارتباطی بویژه در ساختار آموزشی بین نوجوانان و معلمان نقشی مهم در پیش‌بینی سلامت روانی آن‌ها دارد بنابراین با در نظر گرفتن مفهوم سلامت روان به معنای کنار آمدن با مشکلات و مسائل زندگی روزمره به نحوی که خللی در عملکردهای گوناگون فرد ایجاد نشود، توجه به امر سلامت روان توسط نهادهای گوناگون به خصوص جایگاه «آموزش و پرورش»، به عنوان یکی از متولیان و خاص‌ترین محیط اجتماعی مرتبط با کودک و نوجوان از اهمیت بیش‌تری برخوردار است امری که با فراهم کردن ارتباطات مناسب و امن بین دبیران و معلمان و دانش‌آموزان با اتخاذ سبک‌های ارتباطی مناسب همان‌گونه که این پژوهش نشان داد محقق می‌شود.

این پژوهش با محدودیت روبه‌روست که به علت نگرانی بابت تأثیر احتمالی پرسش‌نامه‌ها بر روند اداری و شغلی دبیران یا تحصیلی دانش‌آموزان، پاسخ پرسش‌نامه‌ها با احتیاط و ملاحظاتی تکمیل شده باشد و همچنین، در تعمیم یافته‌های پژوهش بر گروههای دیگر ملاحظه کرد. با توجه به یافته‌های پژوهش پیشنهاد می‌شود دوره‌های ضمن خدمت در زمینه‌های روان‌شناسی و با تأکید بر سبک‌های ارتباطی برای کادر آموزشی بویژه دبیران انجام شود که می‌تواند گام‌های ابتدایی موثری در پیش‌بینی و پیش‌گیری مشکلات رفتاری و بهبود سلامت روان دانش‌آموزان و افراد جامعه باشد. پیروی از اصول اخلاق پژوهش: این مطالعه با مجوز دانشگاه آزاد اسلامی در جامعه دانش‌آموزان هنرستان‌های قم و با رعایت ملاحظات اخلاقی صورت گرفته است.

تضاد منافع

انجام این پژوهش هیچ گونه تعارض منافی را نداشته و نتایج آن کاملاً شفاف و بدون سوگیری گزارش شده است.

تقدیر و تشکر

بدین وسیله از تمامی عزیزانی که در انجام این پژوهش پژوهشگران را یاری کردند، تشکر و قدردانی می‌شود.

References

- Ekhtiari, H., Safai, H., Esmaili Javid, GH., Atef Vahid, M., Adalati, E., & Makri, A. (2008). Validity and reliability of Persian versions of Eysenck, Barrett, Dickman and Zuckerman questionnaires in determining risk-seeking and impulsive behaviors; Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology, 14th year, number 3, 623-633.
- Ekhtiari, H., Adalati, E., Safai, H., & Makri, A. (2015). Investigating the relationship between impulsivity indicators and risk-seeking behaviors with the intensity of cravings in opioid addicts. Journal of Neurological Sciences, Year 8, Number 3, 15-34.
- Biabangard (1374). Methods of increasing self-esteem in children and adolescents, Tehran: Association of parents and teachers.
- Heydari, M., Dehghani, M., & Khodapanahi, M.K. (1394; 1400; 1388). Investigating the effect of perceived parenting style and gender on self-handicapping. Family Research Quarterly. 5 (18).
- Rees, S., & Graham, R. (1376). At the peak of self-confidence, translated by Parvaneh Karkia, Tehran: Al-Zahra University.
- Sotoudeh, H.A., Qanadan, M., & Mati, N. (1400). Sociology of key concepts, second edition, Tehran: Avai Noor.
- Shaharai, M. (1384). Adolescent growth psychology, a developmental perspective, Tehran: Naşr Alam.
- Ghorbani, A.R., & Juma Nia, S. (2017). The role of social factors (family, school and peer group) in the socialization of students in Golestan province. Isfahan: Journal of Applied Sociology, year 29, number (2:70).
- Mohammadpour, A. (2012). Qualitative research method, anti-method, stages and scientific dreams in qualitative methodology, Tehran: Sociologists.
- Nazari Ghaznaq, F., Ziai, G. (2017). The effect of emotional disorders in the family on the academic progress of students in schools. Tabriz: National Conference of New World Achievements in Education, Psychology, Law and Cultural-Social Studies.
- Hargie, O., Saunders, C., & Dickson, D. (1994). *Social skills in interpersonal communication*. Psychology Press.
- Homan, Haiderali (2004). Multivariate data analysis in behavioral research, Tehran: Parsa Publishing.
- Fröjd, S. A., Nissinen, E. S., Pelkonen, M. U., Marttunen, M. J., Koivisto, A. M., & Kaltiala-Heino, R. (2008). Depression and school performance in middle adolescent boys and girls. Journal of adolescence, 31(4), 485-498.
- Patel, V., Flisher, A. J., Hetrick, S., & McGorry, P. (2007). Mental health of young people: a global public-health challenge. The lancet, 369(9569), 1302-1313.
- Basch, C. E. (2011). Aggression and violence and the achievement gap among urban minority youth. Journal of school health, 81(10), 619-625.
- Auxiliadora Dessen, M. & Torres, Cláudio V. (2019). "Family and Socialization Factors in Brazil: An overview". Online Readings in Psychology and Culture, 6 (3).
- Duckworth, M. P., & Mercer, V. (2006). Assertiveness Training. In J. E. Fisher & W. T. O'Donohue (Eds.), Practitioner's guide to evidence-based psychotherapy. Springer Science + Business Media.
- Elliott, T. R., & Gramling, S. E. (1990). Personal assertiveness and the effects of social support among college students. Journal of Counseling Psychology, 37(4).

- Lizarrag, M., sanz de Acedo, L., Dolores, M., Cardelle-Elawar, M., Dolores Iriarte, M. & sanz de Acedo, B. T. (2003). Enhancement of self-regulation, assertiveness, and empathy. *Learning and Instruction*, 13(2003).
- Masters, John. C., Hollon. Steven. D., Burish, Thomas. G., & Rimm. David. C. (1987/1979). *Behavior therapy*. By harcourt Brace Jovanovich/ Inc.
- Rakos, R. F. (1991). *Assertive Behavior: Theory, Research and Training*. Routledge: London.
- Zeman, J., Cassano, M., & Adrian, Molly C. (2013). Socialization influences on children's and adolescents' emotional self-regulation processes. *Handbook of self regulatory processes in development: new directions and international perspectives*.
- Sohrabzadeh, M., & Suleimannejad, M. (2020). A qualitative study of the causes and contexts of high school teenagers' violence. *Social Development*, 14(3), 61-90.
- Wang, C., Ni, H., Ding, Y., & Yi, C. (2015). Chinese teachers' perceptions of the roles and functions of school psychological service providers in Beijing. *School Psychology International*, 36(1), 77-93.
- Hanley, G. P., Iwata, B. A., & McCord, B. E. (2003). Functional analysis of problem behavior: A review. *Journal of applied behavior analysis*, 36(2), 147-185.
- Ha, M. K. (2024). The mediating effects of the internalized problem behaviour and social competence of six-year-olds in the impact of family interaction of five-year-olds on the externalized problem behaviour of third graders in elementary school. *Children and Youth Services Review*, 158, 107478.
- Rem, D., Ezeugwu, V. E., Joly, V. J., Rasmussen, C., Carson, V., Tamana, S. K., ... & Pei, J. (2024). Finding the balance: The influence of movement behaviours on childhood behaviour problems. *Mental Health and Physical Activity*, 26, 100593.
- Yousefi, F. (1998). Normization of Rutter's questionnaire in order to investigate the behavioral and emotional problems of female and male students of primary schools in Shiraz.

Predicting Students' Behavioral Problems and Mental Health Based on Teachers' Communication Styles

Mohammad Madhi^۳, Hawa Ghanimi^۴**Abstract**

The present research was conducted with the aim of predicting behavioral problems and mental health of students based on the communication style of teachers. The research method was causal-comparative. The statistical population included male teachers and students of the second year of high school in Qom in the academic year of 1401-402. The sampling method was a multi-stage cluster, and the sample size of the research was estimated to be 30 male professors and 250 students. The data collection tool included MHQ-28 mental health test, Rutter's behavioral abnormalities and Suskin and Morris communication styles. The obtained data were analyzed using the regression method. The findings of the research showed that the behavior style of teachers was able to predict 88% of aggressive behavior, 89% of violence, 90% of anxiety, 96% of antisocial behavior and 96% of non-compliant behavior in students participating in the current research. According to the results of the research, it is suggested that the role of teachers' communication styles in order to reduce the behavioral and psychological problems of students in educational environments should be given special attention.

Keywords: Behavioral problems, mental health, communication styles

^۳ . Assistant Professor, Department of Psychology, Islamic Azad University of Qom.

^۴ . Master's student in General Psychology, Shahr Qom Islamic Azad University.

*. Corresponding Author: mohamad_madhi@yahoo.com

